

תכנית הכשרה

ייעוץ גרונטולוגי וניהול טיפול

תכנית דו-שנתית*

ימי ראשון 9:30-15:30

ראש התכנית: אמנדה קלאר

פירוט הקורסים – שנה א:

היבטים חברתיים של הזיקנה

קורס זה מקנה ידע רחב ומעשי בנושא ההיבטים החברתיים של הזיקנה כגון: הזיקנה בראי החברה ובעיני המזדקן, התמודדויותיו של הזקן ומשפחתו בתחום החברתי, הפסיכולוגי, הבריאותי, התעסוקתי והשפעת אלו על החברה הישראלית בפרט והחברה העולמית בכלל, התמודדות החברה עם גילנות, חשיבותה של זיקנה פעילה והשפעתה על איכות החיים ועוני בזיקנה.

ניהול טיפול א'

מטרת הקורס היא להבין את המקום והחשיבות של ניהול טיפול בעבודה עם לקוחות גריאטריים. בקורס נכיר את המודלים הטיפוליים של ניהול טיפול, נלמד מהו תפקיד מנהל הטיפול ומה כולל התהליך של ניהול טיפול החל משלב ההערכה, דרך בניית תכנית עבודה ועד יישומה בפועל.

בריאות וחולי בזקנה

בקורס זה נבין את המשמעות של חולי וירידה תפקודית בזקנה, נלמד על מחלות ותסמינים ספציפיים, נפריד בין זקנה רגילה וזקנה פתולוגית, נגדיר מהן הנורות האדומות המעידות על ירידה תפקודית ועל חולי בקרב קשישים ונכיר דרכים לעזור למטופל ולמשפחתו להתמודד עם ירידה תפקודית ועם חולי.

צרכים ושירותים לאוכלוסיה מבוגרת

הנושאים הנלמדים בקורס זה: המעבר למרכזי היום, לדיור המוגן והמוסדות הסיעודיים והשלכותיהם על הזקן ומשפחתו, חווית החיים במוסד ושינוי תרבותי בארץ ובעולם, ניצולי שואה וזכויותיהם, בירור זכויותיהם של בני הגיל השלישי- מקורות שונים וטיפול פליאטיבי- הצורך והמענה.

אתיקה בזיקנה

הנושאים שילמדו בקורס אתיקה: חובת בנים להוריהם מזווית משפטית, אוטונומיה של הזקן – סוגיות במינוי אפוטרופוס, אוטונומיה של הזקן-חוק ההגנה על חוסים, סוגיות משפטיות ואתיות בצוותים הרב מקצועיים, פטרנליזם וסוגיית ההשפעה הבלתי הוגנת, אתיקה ואבחון קוגניטיבי/נפשי של הזקן, סוגיות בהסכמה לטיפול רפואי וטיפול סיעודי וסוגיות בגילנות.

בונים מלחמה בריאה

היבטים פסיכולוגיים של הזיקנה

הקורס מקנה היכרות רב-תחומית עם התיאוריות הפסיכולוגיות בנושא הבגרות המאוחרת והזיקנה. בקורס ננתח מן הזווית הפסיכולוגית סוגיות מרכזיות הנוגעות לחוויית ההזדקנות והזיקנה בחברה המודרנית, ובחברה הישראלית בפרט, תוך שימת דגש על אפשרויות הפיתוח וההעצמה בגילאי הזהב. נעמיק בסוגיות כגון: שינויים ביכולות הקוגניטיביות, פסיכולוגיה התפתחותית בבגרות ובזיקנה, איכות חיים, מתן משמעות לחיים ועוד.

מיומנויות תקשורת - השפה הגישורית

הקורס מקנה למשתתפים עקרונות וכלים לניהול מצבים קונפליקטואליים עפ"י מודל הגישור. היועץ הגרונטולוגי נדרש לעיתים קרובות לסייע בפתרון מחלוקות בין הקשיש לבני משפחתו, בין הקשיש לצוותים המטפלים, בין דיירים בדירור המוגן וכד'. חלק מהמחלוקות הן שגרתיות ומאפיינות בני אדם באשר הם, אך הן מועצמות לעיתים קרובות ע"י תופעות המאפיינות קשישים (כגון חשדנות, מגבלות פיזיות ומנטליות וכו') ולכן יותר מאתגרות. בקורס נכיר את מודל הגישור על שלביו, אסטרטגיות לניהול קונפליקטים וניישם כלים ומיומנויות מרכזיות נדרשות כגון: הקשבה אקטיבית, שיקוף, מיסגור מחדש, חשיפת אינטרסים וכו'. בקורס יערכו תרגולים וסימולציות לאימון על הכלים.

מיומנויות התמודדות וחוסן

קורס זה מעניק כלים ומושגים שיעמדו בבסיס החוסן וההתמודדות של היועצים הגרונטולוגיים בעבודתם כמלווים של הזקן ובני משפחתו. ההתמודדות עם שינויים ואובדנים בזקנה, אינטנסיבית יותר ולכן חשוב למצוא את מקורות הכח של הזקן ובני משפחתו ולזהות את דרכי ההתמודדות המתאימים להם ביותר. כמלווים שאמורים לעמוד מול המשברים של האחר, חשוב לא פחות, לזהות אצל כל אחד מאתנו את מקורות החוסן, ואת דרכי ההתמודדות כדי להצליח בתפקיד המצפה לנו.

פירוט הקורסים – שנה ב'

טיפול בבני משפחה מבוגרים

קורס זה מקנה ידע בנושא המשפחה המטפלת ושינופי הפעולה תוך מבט על הגרעין המשפחתי והמשפחה המורחבת: מבט רחב על זוגיות בזקנה, דור הביניים, מקומם של קרובי המשפחה מדרגה שניה וחשיבות הקשר הרב דורי. הקורס מעלה למודעות סוגיות שונות עמן מתמודדים בני המשפחה, כגון: המחויבות והאחריות לטיפול בהורים מבוגרים, קונפליקטים מתמשכים לאורך החיים והשפעתם על הטיפול, נכדים ונינים מסייעים בטיפול; מימוש קריירה של בן זוג מטפל; חלוקת תפקידים במשפחה; קונפליקט בין המחויבויות השונות.

ניהול טיפול ב'

קורס זה הינו המשך לקורס המבוא בניהול טיפול ומפתח את ההכרות עם תפקיד מנהל הטיפול בצורה מעמיקה ופרקטית יותר. נלמד על מקומה של מנהל הטיפול בתוך המערך המטפל. נרכוש כלים לביצוע הערכה גריאטרית כוללת, נלמד כיצד בונים תכנית טיפול וכיצד מיישמים אותה. נתייחס לעבודה עם הקליינט והמשפחה, לבחירת התערבויות טיפוליות, לחשיבות עיבוד המקרים, למקומה של הערכה מחודשת ולפתרון בעיות קלאסיות.

עקרונות בהנחיית קבוצות

הקורס מקנה למשתתפים כלים ומיומנויות מעשיות להנחיית סדנאות הרלוונטיות לבני הגיל השלישי. בקורס נלמד כיצד לבנות באופן מתודולוגי מיטבי סדנאות וקורסים הנותנים מענה למטרות המוגדרות. היועץ הגרונטולוגי נדרש לעיתים להנחות סדנה לקשישים, לבני משפחות, למלווים, לסגלי מטפלים בזקנים וכו'. בין נושאי הקורס: מהות ההנחיה המשימתית, בניה ובחירה של התנסויות חווייתיות, ניהול דיון וטיפול בהתנגדויות, התפתחות קבוצה, תקשורת בהנחיה, משוב אפקטיבי, יצירתיות בהנחיה ועוד. במהלך הקורס כל משתתף יבנה ויתרגל הובלת סדנה.

בונים משפחה בריאה

חיים עם דמנציה

בקורס זה נכיר את חווית המטופל המאובחן עם דמנציה, לצד חוויית בני המשפחה והמטפלים המתמודדים עם בן משפחה/מטופל הסובל מדמנציה. נפתח הכרות עם בעיות התנהגותיות, נלמד גישות טיפול והתערבויות המסייעות למשפחות המתמודדות עם המחלה וכן נכיר משאבים בקהילה התומכים במטופל ובמשפחתו. נלמד לזהות סימני שחיקה של מטפלים וכיצד למנוע מצב זה. נשנן את היכולות לעזור למשפחה למצוא את המשמעות, השמחה וההומור בטיפול בדמנציה.

משפט בשירות הזקנה

הנושאים הנלמדים בקורס זה: הגדרת הכשרות המשפטית, חוק הירושה וכתובת צוואה, השפעה בלתי הוגנת על האדם הזקן, חוק זכויות החולה, החולה הנוטה למות, אלימות נגד אדם, הזנחה עצמית וכשרות המשפטית של הנפגע, מינוי אפוטרופוס, זכויות האדם הזקן והסיעודי במוסד לביטוח לאומי, זכויות אזרחים ותיקים.

מיומנויות ייעוץ בניהול טיפול

בקורס זה נכיר ונלמד את המיומנויות הנדרשות לעבודת הייעוץ והליווי של המשפחה הרב-דורית, נרכוש מיומנויות הקשורות לסטינג, נלמד סגנונות התערבות, כלים להתערבות פרטנית וקבוצתית עם הזקן ובני-משפחתו. הקורס כולל התנסות אישית וקבוצתית בסימולציות מתוך מטרה לחזק את תחושת המסוגלות האישית והמקצועית לקראת ההתנסות בשטח.

פרקטיקום בניהול טיפול ובמיומנויות ייעוץ

במהלך שנת הפרקטיקום כל תלמיד עובר שתי התנסויות מעשיות – אחת כיועץ/מנחה קבוצה בתחום הגרונטולוגי ואחת כמנהל טיפול. קורס הפרקטיקום מלווה את ההתנסויות המעשיות הללו ונועד ליצור אינטגרציה בין החומר התיאורטי לבין הפרקטיקה בשטח ולהעניק מרחב מקצועי ואישי שילווה את העבודה בשטח. תהליך הליווי כולל בתוכו ידע תאורטי וכלים מעשיים ומאפשר שיח והיוועצות עמיתים.

ניהול עסקי

קורס זה מכין את הלומדים לקראת יציאתם לשטח כעצמאיים בתחומם. בקורס זה נלמד על תהליך היציאה לעצמאות ונרכוש כלים לניהול ושיווק עסק. במהלך הקורס נעסוק בגיבוש הזהות השיווקית, נלמד מושגים בסיסיים בשיווק, נלמד כיצד בונים סל מוצרים, כיצד מתמחרים ועוד.

במסגרת הלימודים נצא לסיורים בשטח להכרות עם מגוון רחב של מסגרות במערך הגריאטרי.

סה"כ שעות לימוד אקדמיות במהלך השנתיים: 420 ש"ש

בין המרצות:

אמנדה קלאר, אחות מומחית בגריאטריה
תמר דשבסקי, עו"ס, תואר שני בגרונטולוגיה
יעל ווקסמן, עו"ד, עמותת יד ריבה
דליה מורג, מנחת קבוצות, מאמנת אישית ומגשרת
תמי גיטליץ, עו"ס
אשירה אדלמן, אחות מומחית בגריאטריה

*ייתכנו שינויים בתכני הקורסים ובחלוקת הקורסים בין שנה א ושנה ב.

בונים מלפחה בריאה